

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
БЕОГРАД**

Пословни број: К-По2 1/2014

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ дана 11. маја 2017. године**

Председник већа: Дана 11.05.2017. године са почетком у 14:49 отварам заседање пред Вишим судом у Београду, Одељењем за ратне злочине, у кривичном предмету против окривљених Милана Девчића и других, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Ктрз.7/07 од 28.11.2007., која је измењена дана 14.12.2007., 28.12.2011., 23.04.2012., 02.09.2014., 01.12.2015., 05.01.2017. и 28.03.2017. године.

Веће поступа у неизмењеном саставу као на јуче започетом главном претресу.

Има ли примедби на састав већа? Тужиоче, браниоци?

Констатује се да нема примедби на састав већа.

Записник води записничар Оливера Савић, у раду суда помаже судијски помоћник Ивица Јагодић.

Главни претрес се тонски и оптички снима, а тонски запис биће саставни део записника о главном претресу.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине, Душан Кнежевић,

-окривљени Милан Девчић,

-окривљени Жељко Крњајић,

-окривљени Миодраг Димитријевић,

-окривљени Дарко Перић,

-окривљени Радован Влајковић,

-окривљени Радисав Јосиповић,

-окривљени Јован Димитријевић,

-окривљени Саша Стојановић,

-окривљени Зоран Косијер,

-окривљени Петроније Стевановић,

-бранилац окривљеног Милана Девчића, адвокат Бранкица Мајкић,

- бранилац окривљеног Жељка Крњајића, адвокат Радоје Алексић,
- бранилац окривљених Миодрага Димитријевића и Радована Влајковића, адвокат Бранко Лукић, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Борис Зорко,
- бранилац окривљеног Дарка Перића, адвокат Јасмина Живић,
- бранилац окривљеног Радисава Јосиповића, адвокат Ђорђе Калањ, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Бранко Димић,
- бранилац окривљеног Јована Димитријевића, адвокат Гордана Живановић,
- бранилац окривљеног Саше Стојановића, адвокат Слободан Живковић,
- бранилац окривљеног Зорана Косијера, адвокат Гордана Андрејевић,
- бранилац окривљеног Петронија Стевановића, адвокат Бранислава Фурјановић,
- пуномоћник оштећених Стјепана Пеулића и Ивана Мујића, адвокат Марина Кљајић.

У публици присутни:

Јелена Бакета, Дамјан Брковић, Зоран Дробњак, Вања Ђурић, Кристина Кхос, Владо Крпан, Петар Лемуновић, Милисав Секулић, Владимир Стојић.

Браниоче Зорко, немојте причати док прича председник већа, ометате тако ток главног претреса.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се **НАСТАВИ** главни претрес који је прекинут дана 10.05.2017. године.

НАСТАВАК ИЗНОШЕЊА ЗАВРШНИХ РЕЧИ

Председник већа: Бранилац окривљених, адвокат Борис Зорко, изволите наставите изношење завршних речи.

Адвокат Борис Зорко: Бранилац окривљеног Жељка Крњајића. Ако дозвољавате да мој браћеник пређе овде, пошто не чује.

Председник већа: Може, може. Пређите Крњајићу и пређите и Ви Димитријевићу и ставите слушалице. Пређите, да. Само да ставе слушалице окривљени, па можете почети. Помозите му око слушалица. То нема везе, оптички снимак иовако није саставни део записника о главном претресу, тако да то није нужно. Изволите браниоче.

Адвокат Борис Зорко: Хвала поштовани суде.

Поштовани суде, поштоване колеге, сви присутни, остајем при целости при завршној речи одбране Радована Влајковића, изнете 26. априла 2012. године и при свим наводима изнетим у жалби против пресуде К-По2 22/2010 од 26. јуна 2012. године, с тим што у погледу накнадно измењене оптужнице, накнадно изведених доказа, као и чињеница утврђених на поновљеном главном претресу сматрам да је неопходно да истакнем следеће.

Сprovedеним доказним поступком није утврђено да је оптужени Радован Влајковић починио кривично дело за које се терети, нити да је утврђена његова кривица. Докази несумњиво потврђују да не само да Радован Влајковић није спроводио неко незаконито наређење управљено на вршење нечовечних поступања и наношења великих душевних и физичких патњи, већ да се ни један други разуман закључак не може донети, осим да сем присуства он не предузима ни једну радњу која испуњава биће кривичног дела које му се оптужницом ставља на терет. Једина веза коју вам оптужба нуди у правцу доказивања наводне кривичне одговорности оптуженог Радована Влајковића, јесте његово присуство у Ловасу 17. и 18. октобра 1991. године. Да би установили кривичну одговорност Радована Влајковића, мало је рећи да је то недовољно. Тужилац, односно оптужба имплицира да су радње оптуженог Влајковића повезане са вођењем претходно притворених лица и каснијом погибијом одређеног броја лица, али сем његовог присуства не пружа никакве друге доказе који могу да поткрепе такву тврдњу. Не може се искључиво присуство и место где се догађај одиграо везати са тиме да свака радња нужно представља и ратни злочин. На овом месту желим да укажем и на део судске праксе, односно на пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 По2 1/2011 у параграфу 167, Кж1 По2 4/2010, као и Кж1 По2 6/2013. Формулација како то чини оптужба у одсуству било којих доказа јесте да је Радован Влајковић починио ратни злочин тако што је, цитирам: „Дошао“ и тако што се, цитирам: „Придружио“ оружаном пратњи. Ове формулације ни изблиза нису довољне да би се ове радње на овај начин описане могле квалификовати као радње извршења кривичног дела ратни злочин. Подсећам још једном да је кривично дело ратни злочин против цивилног становништва могуће извршити само на два алтернативно предвиђена начина извршења, а то су: издавање наређења или непосредним извршењем, при чему ни једно од претходна два није био случај када је реч о оптуженом Радовану Влајковићу. Како је у конкретном случају реч о саизвршилаштву, тужилац није ни изблиза доказао испуњеност услова, ни објективне, ни субјективне природе, нити каузални однос неопходан између радњи оптуженог Радована Влајковића и крајње настале последице. Први, односно објективни елемент који представља учешће у извршењу кривичног дела није испуњен радњом, цитирам поново „доласка“ или придруживања како то оптужба формулише. Просто је апсурдно закључити да је постојала било каква инкриминишућа радња на страни оптуженог Влајковића. Посебно, такође ни једним доказом није утврђено да је оптужени Влајковић на било који начин пристао на извршење наређења на које према тврдњи оптужбе наводно, цитирам „приступио реализацији добијеног наређења да се цивилно становништво води као живи штит у акцију претреса терена“ и тако даље, односно крај цитата. Конкретизацију претходно поменутог тужилац налази у томе што је оптужени Радован Влајковић, цитирам „дошао са око педесетак војника до дворишта задруге“, те су сви заједно, цитирам „повели“ колону, да би наводно даље „пристао да са својим војницима учествује у даљем наставку описане акције“. Оно што је суштина јесте да докази неспорно потврђују да оптужени Влајковић није предузео нити једну једину радњу која би могла да потврди да је спроводио неко наређење, а посебно не незаконито наређење, нити да је пристао на исто. Ово ако се пажљиво анализирају сви докази који претходе дешавањима и самом дешавању, односно инциденту од 18. октобра 1991. године. Дакле, приликом оцене доказа негативне чињенице се имају оцењивати са аспекта терета доказивања, а терет доказивања је на Тужилаштву, не на одбрани. Оно што такође хоћу да подсетим, посебно јесте један од доказа који је изведен у поновљеном поступку, а то је сведочење једног од командира водова Живана Стојковића, који је недвосмислено, као на транскрипту од 30. октобра 2015. године на страници 12, предочио већу шта се дешавало пре самог догађаја од 18. октобра '91. године и потврдио одбрану Радована Влајковића, цитирам: „Сведок Живан Стојковић,

па и наши и ваши, ја вам кажем то, значи и Хрвати и Срби, сви су постављали, а ми нисмо имали ни карту, ни ништа да би ишли у то и око тога је био највише расправки на састанку око тог минског поља и око тога да се не иде, јер знате шта, да се оде у то минско поље, да се не изађе жив, нити имамо карту како је минирано, где која мина стоји, нити имамо уређај за то, нити смо обучени за то и зато је одбијено наређење да се иде“. Заменик тужиоца: А ко је издао наређење да се иде, пошто кажете да се одбило наређење да се иде? Сведок Живан Стојковић: Ја сам лично се посвађао са Дарком Перићем, посвађали су се и Јосиповић и Влајковић, сви смо се посвађали са њиме јер нисмо били обучени за то да не идемо, он је издао, каже наредба се мора поштовати и значи сви смо одбили и он је рекао да ће имати ко да командује ако нећемо ми“. Уколико постоји било каква сумња у погледу исказа овог сведока, даље упућујем на исказе свих сведока који су у релевантном периоду у Ловасу били из противдиверзантског одреда из Ваљева. Ни једно сведочење не упућује на било који други закључак, осим да оптужени Влајковић није извршавао било какво наређење 18. октобра 1991. године, а посебно не незаконито. Даље, ни један од сведока не потврђује да је оптужени Влајковић макар невољно приступио најпре припремним радњама за извршење акције од 18. октобра 1991. што је посебна чињеница, а касније да је преузео било какву радњу у правцу њеног извршења. Јасно понављам, под знацима навода „долазак“ и „присуство“ нису радње спровођења наређења, нити радње извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Питање да ли се радње оптуженог Влајковића у светлу оптужбе могу сматрати одбијањем или простим неизвршавањем наређења су по мишљењу одбране потпуно ирелевантне у светлу неоспорне чињенице да не постоји ни један доказ о томе да он свесно приступа реализацији наређења, посебно незаконитог наређења. Даље, када је реч о субјективном елементу, тужилац има обавезу да докаже, односно оптужба је имала обавезу да докаже да је оптужени Радован Влајковић делио свест о заједничком деловању у односу на забрањену последицу. То што оптужба у одсуству доказа након претходних шест измена оптужнице тврди да је постојао, цитирам „пристанак“ да се учествује у наставку акције, а без икакве улоге или конкретизовања радњи на страни оптуженог Влајковића је апсурдно и не може представљати основ кривичне одговорности. Током кретања предметне колоне, односно групе 18. октобра 1991. године Радован Влајковић ни на једном месту није утицао нити издао било какву наредбу, а свој став око наређења које је претходног дана издао његов претпостављени описују и многи сведоци. И све што се може сублимирати у тој анализи јесте оно што је једино неспорно и релевантно, оптужени Влајковић нема ни једног тренутка свест о било каквом прихватању извршења било чега незаконитог, нити пристанка на исто. Даље, нема ни говора о некаквом доказу да је Радован Влајковић планирао или договарао било који детаљ повезан са главним актерима кретања колоне у којој се налазио и страдалим лицима. О томе такође, поштовани суде, нема никаквог доказа. Дакле, поновићу присуство на месту где се догодила забрањена последица сама по себи није довољна да се претпостави виност на страни оптуженог Влајковића. Дакле, пошто су претпоставке и нагађања једино што оптужба може да понуди у вези кривичне одговорности Влајковића, онда је потпуно јасно да је једина правилна и законита одлука у овом поступку ослободити га од кривичне одговорности.

Поред чињенице да оптужба, као што сам поменуо, ни изблиза, односно ни на једном месту у оптужници и, односно током поступка није конкретизовала радње оптуженог Влајковића које би могле бити инкриминисане или које би могле да упуте на радњу извршења, о каквом умишљајном поступању може бити речи када је и сам Влајковић био непосредно у близини детонације у ситуацији где је његов живот био непосредно

угрожен. Није сувишно да обратите и пажњу на развој, односно на измене оптужнице када је реч о самим радњама извршења које се стављају на терет Влајковићу, па су тако од првобитног навођења да је наређивао, када је реч о кретању мешовите колоне, стигло до нејасне формулације, односно као што сам већ навео „приступио реализацији наређења да се цивилно становништво води као живи штит“ или тако што се за конкретизацију његових радњи користе изрази, неодређени изрази „дошао“, „придружио“, „кретао“. Поновићу, „дошао“, „придружио“, „кретао“. Овде такође желим да укажем, дакле то је страна 6, односно глава трећа, тачка 3 оптужнице где се наводи „оптужени Радован Влајковић и оптужени Радисав Јосиповић пристали да са својим војницима учествују у наставку описане акције“, па нешто даље „па су се тако кретали на безбедном одстојању“. Дакле, свесно и вољно учешће у реализацији описане акције претходно у својој завршној речи на страни 16 транскрипта од 23. априла 2012. године оптужба поистовећује са цитирам, следећом аргументацијом, „Довољно је што су били свесни чињенице да се са собом у претрес терена воде око педесетак цивила као обезбеђење од евентуалног напада противне стране и наведених последица у виду наношења тешких душевних и телесних патњи вођеним цивилним лицима“. Докази, поштовани суде, потврђују да Радован Влајковић никог не води. Даље у нечему што оптужба описује као новонасталу ситуацију, поново цитирам, наводи: „Обзиром да им је такође било јасно да припадника ове добровољачке оружане групе има само неколико, пет до шест, они су били и у објективној и субјективној могућности да спрече такво понашање, то јест да пре започињања кретања цивила по пољу нареде да се одмах повуку и изађу из поља, а да евентуално противљење или отпор припадника добровољачке оружане групе релативно лако и успешно савладају“. Најпре, овакво тумачење оптужбе подразумева да је оптужени Влајковић заправо оптужен за кривично дело из члана 142 Кривичног закона Савезне Републике Југославије у саизвршилаштву због нечињења уз игнорисање читавог корпуса доказа који казују да су свим оружаним припадницима предметном приликом командовала НН лица, односно НН лице које је имало потпуну контролу над постојећом ситуацијом, уз додатну тезу да је оптужени Влајковић био обавезан да и себе, али и сва присутна лица угрози, започне оружани конфликт, изложи потенцијалном масакру. Укупност доказа говори о томе. А што се тиче наводне лакоће савладивости отпора који оптужба наводи, примера ради, по сведоку Верољубу Милетићу, добровољаца је било тридесет до тридесетпет, а сведоку Браниславу Исаиловском, цитирам: „Не мање од двадесет“. Овде се апсурдност у таквој тези Тужилаштва огледа у следећем, такође, цитирам, претходно завршне речи оптужбе: „Да нису најбоље проценили сигурну удаљеност иза цивила који су се кретали говори и чињеница да је и оптужени Влајковић у насталој експлозији наводно лакше окрзнут“. Дакле, ако ово добро разумем, ни сама оптужба не спори чињеницу повређивања оптуженог Влајковића предметном приликом, али би требало да игноришете не само одбрану Влајковића или оптуженог Јосиповића, већ и сведочења свих очевидаца и припадника противдиверзантског одреда Ваљева међу којима је и сведок Ивановић Зоран који је потврдио да је оптужени Влајковић рањен гелером, 07. септембра 2007. као на страни 17 транскрипта. Дакле, чињеница да је оптужени Влајковић био у смртној опасности предметном приликом не може никако довести до закључка да је свесно поступао у својству саизвршиоца са намером да изврши кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, нити његов пристанак на последице које су наступиле. Постављам оправдано питање ко би себе свесно довео у позицију опасности по сопствени живот, а да претходно има или дели свест која је управљена на извршење кривичног дела? То је, поштовани суде, једноставно неспојиво. Дакле, ако разложимо чињенице које је презентовала оптужба од вас се тражи да осудите оптуженог Влајковића само због његовог присуства

догађајима 18.10.1991., упркос мноштву доказа који говоре о одсуству кривице, односно иако ништа није наредио, иако није предузео ни једну радњу која би се могла сматрати радњом саизвршења, зато што је одбио невојничко наређење, подсећам примера ради, на сведока Томислава Саватића 03. августа 2007. страница 1 и 2, и без икакве конкретизације било које радње која би макар посредно значила да дели заједничку свест са лицем које командује акцијом, а све у правцу наступања забрањене последице.

Радован Влајковић је имао сваки мотив да одбије или макар да не поступи по наређењу свог претпостављеног и о томе су одлучни разлози изнети у доказном поступку. Између осталог, непознавање терена, подсетићу вас да противдиверзантски одред долази 17. октобра у Ловас да би се трагични догађај десио 18. октобра. Затим, постојање информације о некаквом минском пољу и уопште одсуство свих елемената да се спроведе некаква активност је била сасвим довољна Влајковићу и оправдана да не приступи реализацији наређења и то је ван сваке разумне сумње. Све остало је претпоставка. То је пред судом потврдио и вештак суда Бошко Антић, транскрипт од 29. октобра 2015. као на страницама 20-22, који констатује између осталог, цитирам, као на страни 21: „Међутим он то није могао да зна ко је издао коме наређење јер нема наређења, ни ко је добио, Перић, нема никаквог наређења за претрес терена“. И даље вештак сматра да за разлику од претреса терена у Илоку где је врло детаљно издато наређење коадне Друге пешадијске гардијске моторизоване бригаде за претрес када је у питању Ловас, ни једна чета из Ваљева није имала уопште сазнања о томе где се налазе мине. Дакле, постављам питање да ли је оптужени Влајковић одговоран за ратни злочин тиме што је био рањен или својим присуством? Ма колико чудно и непријатно звучало, али бити посматрач, бити пасиван у околностима какве су постојале 18. октобра 1991. године није злочин, поштовани суде. Да ли је његово присуство заједно са припадницима противдиверзантског одреда могуће објаснити на други начине осим претпоставке да је то зато што извршава наређење? Апсолутно, јер осим одсуства издавања наређења као кључног фактора Влајковић је сасвим оправдано сматрао својом моралном обавезом да се не одваја од својих сабораца, али да се са њима креће и иде као обичан војник. Дакле, припадници противдиверзантског одреда 18. октобра 1991. према доказима ни на који начин нису учествовали у спровођењу саме акције, не изводе лица претходно притворена у задрузи, немају сазнања о сврси ових лица, немају сазнања претходног о постојању минског поља, нити о овим детаљима, не одређују правац, не одређују начин кретања колоне, нема чак ни вербалне комуникације са лицима која су контролисала предметну акцију. При том, исто такође релевантно своје наоружање су имали на рамену, сведок Зоран Јовановић, 07. септембар 2007. страница 28. Такође, сведок Станко Параментић припадник противдиверзантског одреда из Ваљева предметном приликом и током кретања мешовите колоне своју пушку носи на леђима, 25. јули 2007. страница 8, и зато се не може рећи да су на било који начин припадници противдиверзантског одреда осим свог присуства на било који начин реализовали ову акцију. Дакле, листом сви сведоци који су у релевантном периоду били из чете противдиверзантског одреда из Ваљева дали су исказе који само потврђују одсуство било какве кривице на страни оптуженог Влајковића. Дакле, на ток саме акције, како то несумњиво произилази из свих доказа оптужени Влајковић или било ко из противдиверзантског одреда не може утицати на било који начин, нити то чини. Неприхватљиво би било проширити појам саизвршења уколико то, на шта циља оптужба, на крање уопштено преписивање радњи Радовану Влајковићу, као и последица које су обухваћене оптужницом, а при чињеници да се може изводити низ разних других закључака о томе ко је и за шта у конкретном

тренутку био одговоран. Дакле, сматрам да је апсурдно то што оптужба дословно тражи од вас да претпоставите кривицу оптуженог Влајковића.

Дакле, као што сам и поменуо, дакле нико од мноштва сведока они који су били у саставу чете из Ваљева, којој је припадао и Влајковић, не наводи било какву радњу оптуженог Влајковића која може макар и посредно да значи пристанак на начин како то формулише оптужба. Имајући у виду првостепену пресуду која је укинута решењем Апелационог суда сматрам да је важно да истакнем да ако постоји било каква сумња у погледу поузданости сведочења припадника противдиверзантског одреда из Ваљева, како то произилази из укинуте пресуде. Па чак и да претпоставимо да су десетине сведока имале некакву недоказану намеру да помогну положај оптуженог Влајковића, није могуће објаснити никако другачије ову чињеницу сем да нема кривице на његовој страни. Зашто ово кажем? Због друге релевантне чињенице да нико од сведока хрватске националности који подразумева и очевице кретања колоне 18. октобра 1991. године није чак могао ни препознати оптуженог Влајковића, а такође подсећам, поштовани суде, да је овим сведоцима још у фази истраге предочавана између осталог и фотографија Радована Влајковића. Сведок Антоловић Јосип, страница 22 транскрипт од 16. јула 2007., сведок Балић Бранка 16. јули 2007., као на страници 23, сведок Балић Вјекослав, транскрипт од 16. јула 2007. на страници 20 или препознавање које је са сведоком Антуном Кризманићем 21. септембар 2007. страница 13. О томе да нема пристанка неизвршења акције 18. октобра '91. и да није одређен никакав конкретан задатак, а да на та дешавања немају никакав утицај припадници противдиверзантског одреда закључно са Радованом Влајковићем јасно говоре сведочења свих припадника противдиверзантског одреда још током истраге. Примера ради Живорад Божић, 25. јули 2007. страница 9, Малетић Милан 03. август 2007. страница 2 и 6, Верољуб Милетић 03. август 2007. страница 2, 3 и 4. Сведок Исаиловски Бранислав изричито тврди да није чуо да њима, мислећи очигледно на припаднике чете из Ваљева, Влајковић издаје неке наредбе, транскрипт 10.06.2011. страница 56. Верољуб Милетић такође страница 7, 8, 11 транскрипт од 10. јуна 2011. На питање истражног судије сведок Станко Параментић припадник противдиверзантског одреда из Ваљева, шта су радили Влајковић и Јосиповић непосредно пред полазак мешовите колоне, јасно одговара да су ту, али да ништа не раде и цитирам: „Нити зборе и они само што се нису онесвестили, такав утисак сам имао“, 25. јули 2007. страница 7. Постављам питање поштовани суде, да ли неко ко треба и пристаје да изведе неку војну акцију очевидцима може да подсећа на неког ко само што се није онесвестио? Да ли ово што сам цитирао показује неку инкриминишућу радњу или припрему за неку инкриминишућу радњу или потребну свест управљену на извршење кривичног дела када је реч о кривичном делу ратни злочин? По мишљењу одбране ни изблиза.

Дакле, сублимираћу оно што сматрамо да је као несумњиво а релевантно утврђено. Оптужени Радован Влајковић је одбио издато наређење, а свакако ни недвосмислено није пристао на извршавање наређења, посебно не на наређење које је по својој природи незаконито, које претходи догађајима од 18.10.'91. а контрола и команда над групом која се кретала 18.0.'91. је на страни НН лица или припадника оружане формације које нису из противдиверзантског одреда из Ваљева. Оптужени Влајковић не врши постројавање, нити довођење војника из састава диверзантске чете до дворишта задруге, нити било коју радњу која може означити његову припрему и која мора претходити нужно извођењу саме акције. Оптуженом Влајковићу нису позната лица која затиче у дворишту задруге, нити какав је њихов статус, ни намена, али ни припадници других оружаних група који су се тог дана налазили у групи која се

касније, односно колони која се формира и која се касније упућује према пољу детелине. Оптужени Влајковић не формира предметну групу која се затим креће према ливади са детелином. Оптужени Влајковић не води ту групу лица, нити на било који начин може да утиче на њен правац кретања, распоређивање лица или на структуру те колоне. Оптужени Влајковић нема никаквих сазнања о томе шта све треба да чини елементе извођења претходно наређене акције, наводно наређене акције, што представља јасне разлоге у правцу мотива за његово претходно одбијање наређења и нема сазнања где се може налазити такозвано минско поље. Из тог разлога оптужени Влајковић се ни не види приликом кретања колоне, креће се као обичан војник, не издаје никаква наређења, а посебно не инкриминисано наређење како то тврди оптужба.

Имајући у виду све претходно изнето, сматрам, поштовани суде, да једина правилна и на закону заснована пресуда у случају оптуженог Радована Влајковића може бити ослобађајућа пресуда. Хвала на вашој пажњи.

Председник већа: Хвала, можете сести.

Бранилац окривљеног Дарка Перића, адвокат Јасмина Живић у завршној речи изјави:

Изволите.

Адвокат Јасмина Живић: Хвала.

Поштовано веће, тужиоце, колеге адвокати и сви присутни у судници, оптужницом Тужилаштва за ратни злочин од 28.11.2007. године више пута прецизираном, а последњи пут 05.01.2017. године мом клијенту оптуженом Перић Дарку и још деветорици оптужених стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву. Одбрана окривљеног Перића остаје при свим наводима из завршне речи изнете у овом поступку, а како је у поновљеном поступку изведено неколико доказа исту морамо и допунити. Наиме, и сада оспоравамо како правну квалификацију, тако и чињенично стање диспозитива оптужнице. Најпре што се тиче правне квалификације сматрамо да није доказано да је окривљени Перић као резервни капетан прве класе у својству команданта противдиверзантског одреда ТО Ваљево нечовечно поступао према цивилном становништву Ловаса, те да је на начин како је то ближе описано у диспозитиву оптужнице извршио кривично дело које му је стављено на терет. Већ смо истицали и пред претходним већима, а сада то чиним и пред овим већем, да је одбрана окривљеног Перића искрена и то не само од почетка овог кривичног поступка, већ и у раније датим изјавама које у овом поступку не могу да се користе као доказ. Прву изјаву је дао непосредно после трагичног догађаја, самоиницијативно 19.10.'91. године. Следећу изјаву је добровољно дао Министарству одбране, Војно безбедносној агенцији 31.10.2006. године на позив овлашћеног службеног лица опет добровољно без икакве присиле. Истовремено окривљени је приликом саслушања у МУП-у, Служби за откривање ратних злочина 29. маја 2007. године и два пута пред истражним судијом 30.05.2007. године и 15.10.2007. године такође дао искрен исказ и објаснио шта се заправо дешавало у критично време у селу Ловас. Његови искази, као и више пута изношена одбрана на главном претресу и пред овим већем ни у једном моменту нису били у колизији јер он говори оно што зна, и оно што се заиста стварно десило. Ни

једна од наведених изјава коју је дао не разликује се од осталих. Он је говорећи о дешавањима у октобру месецу '91. године остао доследан у свему ономе што је изјавио приликом првог саслушања. Да су ове моје тврдње тачне, потврђује и у завршној речи заменик тужиоца, цитирам: „Од почетка поступка једини није мењао и прилагођавао своју одбрану исказима других саопштених и сведока, што је у знатној мери допринело правилнијем утврђивању битних чињеница и околности“. Анализирајући његову одбрану долазим до следећег, на територију Славоније дошао је почетком '91. године као резервни капетан прве класе, командант противдиверзантског одреда из Ваљева. Његова јединица је упућена у село Товарник, а затим пошто су преноћили упућени су у Сремске Чаковце, са њим је дошао испред штаба Четврте оперативне зоне овде потпуковник Димитријевић, који му је био претпостављени старешина. Након пар дана 14.10.'91. године потпуковник Димитријевић са једним диверзантским водом отишао је у село Ловас. Перић је до 17.10.'91. године остао у Сремским Чаковцима са две чете, да би преко средстава везе добио наређење од потпуковника Димитријевића да једну противдиверзантску чету пошаље у село Ловас. Како се у Ловасу налазио већи део његовог одреда, одлучио је да и сам крене са наведеном четом. У Ловас су стигли у касним поподневним часовима. Истога дана одмах по доласку потпуковник Димитријевић га је позвао на састанак на коме је он остао док му нису издата следећа наређења: да пренесе наређење командиру чете Влајковићу да са својом јединицом изврши претрес воћњака у близини погона „Борово“, да распореди војнике за обезбеђење објекта, да он лично сутрадан крене у извиђање шуме Бадњара. Осим од потпуковника Димитријевића у Ловасу није примао ни од кога другог наређења, нити се јављао у команду Друге гардијске моторизоване бригаде у Товарнику, нити је био позван да присуствује било каквим састанцима, осим још једног на кога га је позвао потпуковник Димитријевић 18.10. у јутарњим сатима. Сва наређења која је добијао од потпуковника Димитријевића добијао је усмено и непосредно, осим наведеног да у Ловас пошаље једну противдиверзантску чету која је, како је већ наведено, добио преко средстава везе.

Што се тиче акције претреса терена на основу наређења које је добио од потпуковника Димитријевића на састанку да треба да изврши претрагу терена воћњака због сумње да из тог правца претходне ноћи било дејство хрватских снајпериста, сматрао је да се не ради о нарочито опасном задатку. Истовремено потпуковник Димитријевић је рекао да затвореници треба да крену са војском у претрес због тога што је то за њих безбедније јер тако на њих хрватске паравојне формације неће пуцати. Поручнику Влајковићу командиру чете пренео је наређење онако како га је и добио, да се иде у претрес терена, да са њима иду и добровољци, као и мештани, да се иде путем ка воћњаку, да у близини пута постоје минска поља, онако како је њему објашњено, да ће им иста показати мештани водичи како би их заобишли. Дакле, строго је утврђен правац кретања који је био ван простора за који се сумњало да је минираан. Поручнику Влајковићу наређено је да командује наведеном акцијом, као и да се приликом командовања консултује са лицем по именом Јоца, командатом добровољаца, обзиром да исти има више војничког искуства. Приликом преношења наређења били су присутни и командири водова Стојковић, Плавшић и окривљени Јосиповић. Нико од наведених се није бунио, нити је тражио додатна објашњења за било који сегмент планираног претреса.

Што се тиче јутра пред наведену акцију, нетачна је тврдња окривљеног Влајковића да је он, Перић, постројио јединицу. Прво, постројавање противдиверзантске чете формацијски увек врши њен командир, поручник Влајковић. Затим, он није повео

колону до задруге, нити је икада претио било ком свом војнику. Не зна ко је био на челу колоне, нити је био присутан када је колона кренула. О инциденту који се десио у пољу детелине обавештен је радио везом од стране поручника Влајковића док је био у извиђању на супротном крају села. Након што су окривљени Влајковић и окривљени Јосиповић ухапшени и одведени у Шид, самоиницијативно је следећег дана дао изјаву о дешавањима у Ловасу. О дешавањима у Ловасу за два дана колико је тамо боравио мало зна. Није му познато ко је формирао затворе, нити је чуо за постојање било какве војно-територијалне команде, нити му је познато обавештење грађанима села Ловас, нити је чуо да га је икад добошар читао. То је оно што се тиче одбране окривљеног Перића.

Што се тиче исказа саокривљених у овом поступку, како садашњих, тако и бивших који су у међувремену преминули, а чији су искази прочитани, изузимајући исказе окривљених Димитријевића, Влајковића и Јосиповића, готово ни један од њих не даје значајнију улогу окривљеном Перићу, осим оне коју је имао у наведеном периоду. Раније окривљени, сада покојни Љубан Деветак, чији су искази прочитани, тврдио је да се никада није званично упознао са окривљеним Перићем, да он заправо и није био у Ловасу, већ је само прошао кроз Ловас. Потпуковника Димитријевића означава као главно командујућег у Ловасу. Окривљени Милан Девчић, окривљеног Перића ни не спомиње. Он тврди да је све наредбе до 14.10.'91. године издавао Градимир Вељовић, од тог датума потпуковник Димитријевић. Раније окривљени, сада покојни Милан Радојчић, чији су искази такође прочитани, тврди да му окривљени Перић није познат из тог периода, да га је први пут видео у Окружном затвору у притворској јединици. Окривљени Жељко Крњајић се никада није сусрео са Перићем у Ловасу, јер је у спорно време после рањавања био у болници. Што се тиче осталих окривљених, пре свега окривљеног Саше Стојановића, окривљеног Јована Димитријевића, окривљеног Зорана Косијера, и раније окривљеног, сада покојног Драгана Бачића, чији су искази прочитани, исти тврди да им окривљени Перић није познат из наведеног периода, док се наводи сада покојног а раније окривљеног Александра Николајидиса, који су такође прочитани, окривљеног Петронија Стевановића, ни не односе на делове оптужбе против Перића, а исти су произвољни и недоказани, па нема потребе да их даље цитирам.

Што се тиче окривљеног Влајковића, он део одговорности покушава да пренесе на окривљеног Перића, покушавајући да га најпре кроз нелогичне и нетачне изјаве својих сведока у потпуности у потпуности дискредитује, што му не полази за руком. Када се говори о окривљеном Миодрагу Димитријевићу у току његове одбране изнетим неистинама против окривљеног Перића могло би доста тога да се каже. Одбрана наведеног окривљеног од почетка овог кривичног поступка била је пуна противречности и мењала се од једне изјаве до друге, усмерена на то да Перића окриви за сва дешавања у Ловасу, иако за то није имао никаквог реалног основа. Међутим, одбрана окривљеног Перића ће се задржати само на појединим деловима исте и указати на њену нелогичност. Прво, у својим првим изјавама датим у овом кривичном поступку окривљени Димитријевић тврди да је био задужен за позадинско обезбеђење, и војом лаику је сасвим јасно колико је то нетачно и нелогично. Наиме, немогуће је да активни официр у ЈНА који је завршио високе војне школе и прима плату од државе буде задужен за позадинско обезбеђење, а резервни капетан прве класе Дарко Перић командује старијем старешини и свој тада присутној војсци. Друго, када је видео да таква прича не пролази одједном је постао саветник, то јест доделио себи функцију која у војсци не постоји. Затим је постао координатор за садејства јединица

територијалне одбране на том подручју, иако ни та функција не постоји, већ само координатор за борбена дејства. Након укидања првостепене пресуде и поновног изношења одбрана на главном претресу, окривљени Димитријевић је изнео нове оптужбе на рачун окривљеног Перића, сада је и он претресао и псовао и постројавао људе. Затим је тврдио да о томе нема непосредна сазнања, већ су то приче неког сведока Јеремића, која је опет извучена из контекста. На крају саслушања се испоставило да то лице уопште није окривљени Перић, већ неки други територијалац. Осим тога, окривљени Димитријевић је тврдио да у Ловасу није имао никакве дужности, да је био професор, безбедњак, да је имао измишљену улогу. И даље је користио сваку прилику да тумачи војне прописе онако како њему одговарају, покушавајући да из контекста извуче било шта што би створило што гору слику о поступцима окривљеног Перића. У прилог свему томе иде ангажовање стручног саветника господина Милисава Секулића. Један свеопшти закључак везан за улогу овог стручног саветника јесте да је изашао из улоге саветника, да је дао себи слободу да селективно интерпретира доказе онако како одговарају одбрани окривљеног Димитријевића и окривљеног Влајковића, па се његова улога претворила у несретно сведочење о коме чак ни посредних сазнања нема. Дакле, окривљени Димитријевић и даље на све могуће начине покушава да терет командовања и одлучивања пребаци на окривљеног Перића, мада за то нема потврду ни од једног оптуженог, као ни од једног сведока. Насупрот томе, он је тај који позива противдиверзантску чету у Ловас, позива Перића на састанке, он издаје наређење за извиђање Бадњаре и претрес терена воћњака од погона „Борово“ и тачно утврђује, које снаге иду, ко командује, којим се правцем креће и све то уредно евидентира у својој бележници коју у два наврата чита пред истражним судијом и признаје за своју, а онда одједном постаје Перићев самозвани саветник и покушава да представи да је Перић примио наређење од неких других, тј. од пуковника Лончара.

Прешла бих сада на исказе сведока који говоре у прилог Перићевој одбрани. Сведок Душан Лончар, командант Друге гардијске бригаде приликом саслушања код истражног судије и на главном претресу, тврдио је да окривљеног Перића и не познаје. Први пут га је видео у суду, па је нетачно да му је овај било када, било где и било шта реферисао. Тврдио је да му се окривљени Димитријевић представио као командант јединице у Ловасу и да је све извештаје примио од њега и од Вељовића. Официри из штаба бригаде који су у овом кривичном поступку саслушани као сведоци, сагласно су изјавили да не познају оптуженог Перића, а он се не спомиње ни у званичном Оперативном дневнику бригаде. Ово је још једна потврда да на линији командовања између окривљеног Перића и Лончара је био окривљени Димитријевић, који је био претпостављени окривљеном Перићу. Сведок Ратко Ђокић који је, такође два пута саслушан у току овог кривичног поступка, исти је између осталог, потврдио да је окривљени потпуковник Димитријевић био главнокомандујући за две чете у Ловасу и да је приликом једне посете Ловасу, када га је питао, да ли има проблема, окривљени Димитријевић је рекао да ће да предузме претрес терена, јер, како му је рекао, убише их снајперисти. Ово несумњиво доказује да је одлука о претресу терена донешена много раније, јер је Ђокић био у Ловасу пре него што је Перић дошао и да Перић није имао никаквог удела у доношењу наведене одлуке. Сведок Ђокић је том приликом изјавио да је Димитријевићу све акције забранио, па се поставља питање, због чега је пренебрегао наређење свог претпостављеног. Сведок Градимир Вељовић приликом саслушања код истражног судије тврдио је да му је надређени био пуковник Лончар, док није дошао пуковник Димитријевић, који му је постао аутоматски надређен, јер је старији по чину, активни потпуковник, док је он по чину капетан. На главном претресу

је покушао да ублажи оно што је рекао, наводећи да му потпуковник Димитријевић није био надређени, већ да је дошао да би му пружио стручну помоћ. Као разлог због чега мења изјаву, навео је да је после прве изјаве размишљао, а то за одбрану Перића и за суд вероватно је недовољно објашњење. Сведок Мирослав Плавшић, командир трећег вода противдиверзантске чете, тврдио је да је након дешавања у пољу детелине, када се све завршило, дошао Перић и почео да грди Влајковића и питао, ко му је наредио да иде кроз детелину и да му је овај одговорио да он није могао да води акцију, да су је водили ови из „Душана Силног“ и да њега нико ништа није питао. Наведено указује да правац кретања колоне није утврђен кроз детелину која је била минирана, већ да је дошло до промене правца у току кретања колоне и да јасно потврђује да Перић није пренео команду над неком четом неком другом лицу. Сведок Борисав Пребег, војник ПД чете који је чувао заробљене Хрвате у ноћи 17./18.10. је изјавио да му је Перић дао четири кутије цигарета да подели заробљеницима и да му је наредио да се сви стражари понашају фер према заробљеницима, да нико не сме да их пипне. Ова изјава сведока, кога је иначе предложило Тужилаштво за ратне злочине, јасно говори о ставу Перића према заробљеним Хрватима и доводи у сумњу да је он према истима могао да буде на било који начин нечовечан.

И поред тога што су у овом кривичном поступку саслушани бројни други сведоци који су били део тадашње ЈНА, одбрана окривљеног Перића не сматра да су њихови искази релевантни. А неки од чијег је саслушања на главном претресу одустало Тужилаштво за ратне злочине, а предложени су од стране окривљеног Влајковића и окривљеног Димитријевића, поред тога што садрже низ неистина, позвани су у намери, као што рекох, да се што више Перић компромитује. Основ свих напада од стране окривљеног Димитријевића и окривљеног Влајковића, усмерених на окривљеног Перића, лежи у покушају да се докаже неистина, односно да окривљени Димитријевић није командовао, а да окривљени Влајковић је одбио да командује јединицом. У односу на окривљеног Димитријевића бројни сведоци потврђују његову командну улогу, тако да ни дискредитовање окривљеног Перића, у било ком смислу, то не би могло да промени. Влајковићева тврдња да је одбио да командује јединицом и да окривљени Перић не говори истину, није нашла потврду ни од једног сведока војника противдиверзантске чете, који су саслушани на предлог Тужилаштва. У прилог томе, говори чињеница да саслушани сведок Мирослав Плавшић, командир трећег вода, никада није потврдио да је било ко одбио наређење, па ни он лично. Одбрана оптуженог Јосиповића у завршној речи на крају првог дела поступка и у овом поновљеном поступку, не спомиње да су окривљени Влајковић и окривљени Јосиповић одбили наређење. Уосталом, никакво наређење у Ловасу окривљени Перић није ни издао Јосиповићу, него само Влајковићу. Двојица сведока које је предложио окривљени Влајковић, једини су потврдили његову одбрану, да је одбио да командује, а више је него очигледно да су исти инструисани. Ради се о сведоку Саша Симићу, који је био курир оптуженог Влајковића, који је, најпре, доставио уредну лекарску документацију, када га је Тужилаштво предложило, да не може да се одазове позиву због трајне болести, а одједном је напрасно оздравио и дошао да сведочи као сведок одбране оптуженог Влајковића. Други сведок Стојковић Живан, који је сведочио пред овим већем, тек приликом трећег сведочења се сетио да хе Влајковић одбио да командује. Ове, као и друге исказе сведока одбране Димитријевића и Влајковића, претходно веће није ни ценило. Неспорно да је окривљени скоро свих ових двадесет шест година, колико је протекло од предметног догађаја, не рачунајући време које је провео у притвору, мислим на окривљеног Перић Дарка, да је желео да утиче на сведоке и на саокривљене, он би давно ступио у контакт са њима. Ово поготову што

пре него што је окривљени Влајковић постао командир ПД чете, на том месту је био окривљени Перић и све људе много боље и много дуже познавао. Све ове године окривљени Перић није желео ни на кога да утиче, шта ће говорити о дешавању у Ловасу. Његово веровање у коректност сведока које је Тужилаштво предложило и процену свуда да ће увидети истину, условило је да ни у овом поновљеном поступку, не предложимо ниједног сведока.

Што се тиче налаза вештака, у прилог одбрани окривљеног Перића, иде и основни налаз вештака војне струке Бошка Антића и то нарочито следећи делови:

На однос Димитријевић-Перић може се у крајњем случају применити Правило службе оружаних снага и то тачка 37. Лица у служби у оружаним снагама дужна су да извршавају наређења најстаријег присутног старешине, када није присутан претпостављени старешина. Даље, према расположивој документацији и све снаге су 14.10.1991. године требале бити потчињене потпуковнику Димитријевићу. У време постојања ЈНА у систему руковођења и командовања, појмови координатор и саветник су непознати. Јединице територијалне одбране и њихови официри нису били обучени, а ни предвиђени за употребу у оваквим ситуацијама.

Што се тиче тока против окривљеног Перића, имајући у виду целокупан ток овог кривичног поступка, почевши од захтева за спровођење истраге, па све до прецизиране оптужнице, ток оптужбе и првостепене, да кажем, пресуде, ток оптужбе против окривљеног Перића, се мења у позитивном смислу, све до укидања пресуде. Међутим, мало је промењено у прецизираној оптужници након овај укидања првостепене пресуде, па бих ја, да кажем, мало детаљеније указала суду шта је у тим најновијим оптужбама нелогично у односу на окривљеног Перића. Прво, недоказано је било какво нечовечно поступање окривљеног Перића према било коме, нарочито према цивилном становништву. У овој најновијој прецизираној оптужници, после образложења Апелационог суда, да се не зна због чега је окривљени Перић осуђен, да ли због тога што је пренео наређење или наредио, Тужилаштво прецизира оптужницу у најгорем могућем смислу, да је наредио као ствар слободне процене, без конкретних аргумената који потврђују такву тврдњу. Дакле, окривљени Перић, нити је акцију планирао, нити је спровео, па се поставља логичко питање, у чему се састоји његово нечовечно поступање. Друго, никада нико, па ни оптужени Димитријевић, му није издао наређење да се цивилно становништво користи као живи штит. Уосталом, тај термин од свих оптужених нико никада није ни споменуо. Треће, имајући у виду личност окривљеног Перића, о чему ћу касније говорити, да би био свестан незаконитости и недопуштености таквог наређења или било каквих могућих штетних последица истог, не би га ни пренео. Као што је већ речено, сматрао је да се не ради о нарочито опасном задатку, што у крајњем случају, може да буде лоша процена, али не и кривично дело. Четврто, официри, потчињени окривљеном Перићу, своје негодовање због наређене акције изразили су због страха од претреса терена, не због било ког другог разлога, а он је само преносио добијену наредбу од стране вишег официра нижим. Одбрана окривљеног Перића сматра да у току овог поступка на основу изјава неких оптужених и сведока, налаза вештака војне струке, прочитаној бележници окривљеног Димитријевића, на простом логичном закључивању, је недвосмислено утврђено следеће: да је окривљеном Перићу претпостављени био окривљени потпуковник Димитријевић, да му је он издао наређење да једна противдиверзантска чета дође из Чаковца у Ловас; да је окривљени Димитријевић донео наредбу о претресу терена, коју је окривљени Перић требало да пренесе окривљеном Влајковићу, командиру

противдиверзантске чете. С друге стране, поставља се једно логичко питање: због чега је окривљени Перић оптужен за нечовечно поступање? Шта је то он урадио и нечовечно и окрутно према заробљеним цивилима? Примио наређење које је проследио свом потчињеном официру, а коме је исто били и намењено. Да је то наређење било у писменој форми, као што тврди вештак, да је требало да буде, поставља се питање, да ли би окривљени Перић као обичан поштар, био оптужен за нечовечно и окрутно поступање? Даље, Тужилаштво тврди да је Перић био сагласан са том наредбом. Нико од саслушаних у овом кривичном поступку, па ни сам Перић, то не тврди. У војсци не постоји термин „сагласности са наредбом“. То што је Перић извршио наређење и пренео наредбу за претрес терена окривљеном Влајковићу, не показује његов јасан став према садржини наредбе, односно, да ли је он био сагласан или не са истом. Окривљени Перић приликом преношења наредбе није ништа ни додао, ни изоставио, дакле, пренео је онако како је она гласила у изворном облику. Наведену тврдњу доказују, прво, делови текста бележнице окривљеног Димитријевића, и то оне бележнице коју је он добровољно прочитао пред истражним судијом, а не ове васкрсле и преправљене, а затим и изјаве окривљеног Влајковића и окривљеног Јосиповића. Тужилаштво произвољно наводи да је окривљени Перић поступао са умишљајем и хтео наношење телесне и душевне патње жртвама, потпуно занемарујући следеће чињенице: да је известио свог претпостављеног окривљеног Димитријевића, када је видео да се заробљеници малтретирају, а који, узгред, буди речено, никада се није осврнуо на тај део Перићеве одбране, да је прекинуо акцију када се трагични догађај десио и упутио повређене у Шид, а вратио заробљене које је касније пустио да оду својим кућама и да је поставио страже и импровизовану амбуланту. И да резимирам: сви ови докази указују на то, да Перић, пре свега, није имао удела у доношењу наведене наредбе, нити је исказао било какав став о тој наредби у смислу подржавања или неодобравања исте, а са чисто и војничке стране, то није могао да уради.

Вратила бих се још једном на формулацију „нечовечно поступање“. Иста недвосмислено показује да је Перић предузео одређене радње које се могу оквалификовати као нечовечне. Међутим, у конкретном случају, остало је нејасно, које су то радње. То што је пренео наређење потпуковника Димитријевића за командира чете Влајковића, поставља се питање, шта у тој радњи има нечовечног? Да је неким случајем Перић преносио писмену наредбу, да ли би у том случају била иста квалификација? И одбрани окривљеног Перића није јасно, шта је Перић требало да уради у конкретној ситуацији. Једино што је окривљени Перић могао да зна у конкретној ситуацији, да би га одбијање наређења активном официру водило директно пред Војни суд, са несагледивим последицама по њега. Ово из тог разлога, што се радило о преношењу наређења надређеног у ратним условима. С друге стране, да је Перић изјавио, с друге стране, да је Перић одбио да пренесе, изјавио да није одбио да пренесе наређење, јер се плашио за себе и последице које би претрпео, тешко би било окривити га за страх који је осећао и није био у могућности да исти контролише. У својој одбрани поред онога што је већ наведено, окривљени Перић је изнео да је приликом доласка у Ловас био на ивици физичких и психичких снага и да његово расуђивање није било на потребном нивоу. Своје стање објаснио је временом проведеним у Чаковцу, где је стално био у покрету због недовољне самосталности командира чете и водова, јер су стално тражили да он лично решава све њихове проблеме. Доказ за то је и само дешавање у Ловасу, када се војска из ваљевске чете бунила. Командир чете Влајковић је одмах послао по Перића да реши наведену ситуацију, уместо да као командир чете, тај проблем реши сам. Због свакодневних

ноћних напада снајперијских положаја на његове јединице у Чаковцу, врло мало је спавао и после дугог и напорног пута у камиону од Чаковца до Ловаса, кроз простор у коме су се често дешавали напади хрватских паравојних јединица и где се захтева константна опрезност и улаже се психички напор да се иста постигне, потпуковник Димитријевић га позива на састанак и издаје четири наређења. Окривљени Перић искрено признаје да у наведеном наређењу за претрес терена, воћњака које је требало да пренесе окривљеном Влајковићу, није регистровао ништа незаконито. Због горе наведених разлога због психофизичког замора, није исто анализирао и прихватио га је у изворном облику. Истовремено окривљени Перић је добио и друго наређење, да се обезбеди мали затвор где појединици без одобрења улазе у њега и малтретирају заробљенике. Овде имамо наређење које има за циљ да се заштите затворена лица. С друге стране, имамо наређење да се заробљена лица воде на претрес. Зато и не чуди што Перић није увидео било какво незаконито поступање у наредби за претрес терена.

У тешком психофизичком стању добија наређење од активног потпуковника и по инерцији га извршава. Дакле, он поштује виши чин, искуство, знање, године живота претпостављеног старешине и не сумња у њихову исправност. Окривљени Перић признаје да зна да је недопуштено водити цивиле у претрес терена, али он чак у конкретном случају није ни знао ко су затвореници, што је потврдио и оптужени Димитријевић. То је једина истина коју је он изрекао у овом поступку о окривљеном Перићу. Сасвим је логично било да помисли да се ради о припадницима паравојних формација хрватске војске. У прилог томе иде и чињеница да је окривљеном Перићу окривљени потпуковник Димитријевић рекао да извиђање Бадњаре на које га шаље, опаснији је и сложенији задатак од претреса терена. То га је и навело да много и не размишља о могућим негативним последицама, како је и сам рекао, био је сигуран да се у претресу неће ништа десити, да ће Влајковић препустити командовање неком добровољцу, да ће он одступити од наређеног правца кретања и без икакве потребе ући у минско поље, Перић није могао ни да претпостави. Тужилаштво у првој завршној речи констатује, како је већ и наведено, да једини од почетка поступка, Перић није мењао и прилагођавао своју одбрану исказима других саопштених и сведока. Сви смо се уверили да је таква одбрана окривљеног Перића поткрепљена углавном свим изведеним доказима, изузимајући одбрану појединих окривљених, о чему сам већ говорила.

Сада бих хтела да укажем на неколико ситуација, о којима у овом поступку, или није било речи, или није дат значај у односу на оптуженог Перића. Оптужени Перић је 19.10.1991. године на личну иницијативу дао изјаву војним органима у којој је рекао, да је група добровољаца мучила затворенике, да је он покушао да их смири, али у томе није успео. Интервенисао је код њиховог старешине који је био ту присутан, али тек после више покушаја, он је у томе успео. Ценећи ситуацију није интервенисао применом силе, јер би то ескалирало у сукоб са много већим људским жртвама. Иако је изјаву дао везано за дешавања на минском пољу и командну улогу потпуковника Димитријевића, искористио је прилику да више војне органе упозори на негативно поступање према затвореним Хрватима од стране добровољаца. О овом догађају Перић је известио и потпуковника Димитријевића, о чему је већ говорио у овом кривичном поступку, а окривљени Димитријевић такође исту није негирао. Приликом доласка на поље детелине, видевши трагичне последице које су настале, окривљени Перић је наредио да се акција разминирања прекине, да се затвореници врате у село, а рањени упуте на пружање медицинске помоћи. У прилог овоме иде и чињеница, да су у предмету К-25/00 пред Жупанијским судом у Вуковару сведоци Ђука Радочај, Јосип

Острун, Јосип Лукетић и Томислав Шелебај, који су са поља детелине враћени у задругу, изјавили да су их војници резервисти чували и да су имали наређење да пуцају, ако било ко покуша да дође, да их малтретира. Они спомињу неког „Гана“, који је то рекао стражарима. Јасно је да је у питању Митровић Драган, „Гане“, Перићев курир, који је пренео његова наређења. Именовани није могао да се појави као сведок у овом кривичном поступку због тешке болести. Наведене изјаве сведока које су дате у Вуковару, потврдили су и неки други сведоци који су сведочили у овом кривичном поступку. У ситуацији када српски и хрватски народ воде суров и окрутан рат пун међусобне мржње, оптужени Перић Дарко, српски официр, издаје наредбе у циљу заштите хрватских заробљеника, да његови српски војници пуцају на српске добровољце, ако покушају да повреду хрватске заробљенике. За тако нешто, требало је у тим временима имати пуно храбрости, а оваква наредба окривљеног Перића показује и његов револт према трагедији која се десила. Ако се наведено има у виду, нелогично је да је окривљени Перић поступао нечовечно према заробљеницима и издаје наређење да његови војници пуцају, издајући наређење да његови војници пуцају у Србе, добровољце, у циљу заштите тих истих затвореника. Даље, окривљени Перић је одмах после догађаја на пољу детелине, поднео усмени извештај потпуковнику Димитријевићу и од тог тренутка, више није добио ниједно наређење од њега, нити га је овај позивао из било ког разлога. Тачније, о наведеним догађајима нису више никада разговарали. Чак се нису ни видели до 29. маја 2007. године, када су ухапшени. У таквој ситуацији, Перић је донео самоиницијативну одлуку, да то вече пусти затворене Хрвате кућама, што потврђује и сведок Томислав Шелебај у својој изјави од 17.05.1996. године, да су их резервисти истог дана у 19 часова пустили кући. Даље, по повратку рањених Хрвата из Шида приликом њиховог смештаја у амбуланту у Ловасу, Перић је наредио да његови војници обезбеде исту и не дозволе никакав приступ другим лицима, осим медицинском особљу. То, између осталих, потврђује и сведок Ловро Гестрнер, један од рањених, који у својој изјави од 16.12.2003. године пред Жупанијским судом у Вуковару, је изјавио следеће: „Резервисти су нас чували док смо били у амбуланти у Ловасу од четника. Да нас резервисти нису чували и да смо били у амбуланти, четници би нас нашли, би нас дошли поклати, како су и рекли“. Из наведеног, јасно се види да све наредбе које је окривљени Перић издавао после трагичног догађаја, су имале за циљ да заштите заробљене Хрвате.

После свега што сам изнела, намеће се само један закључак, а то је, да је много боље што је окривљени Перић, што окривљени Перић није одбио да пренесе наређење за претрес терена. Због чега? Перићево одбијање сигурно не би спречило извршење претреса. Мало је вероватно да би потпуковника Димитријевића, који је прекршио наредбу свог претпостављеног, пуковника Ђокића, да не предузима претрес терена и било какве друге акције, одбијање једног резервног капетана, спречило у намери да реализује планирану акцију. Та би се акција сигурно извела са неким другим снагама, можда само и са добровољцима, имајући у виду сва дешавања у Ловасу. Вероватно би последице биле много теже. Да закључим: нити је окривљени Перић донео инкриминисано наређење, нити га је извршио. Он га је само пренео оном коме је намењено.

Све ове године одбрана окривљеног Перића је покушавала да пронађе, да ли је икада један официр оптужен за ратни злочин, само што је пренео наређење које је добио, а исто није извршио, које је донето, а исто није извршио? То нам није успело. Такав случај се никада није водио ни пред Хашким трибуналом, ни у некој од земаља бивше

Југославије. Чини ми се да је оптужба против Перића јединствен случај на овим просторима.

Што се тиче држања окривљеног Перића пред овим судом, довољно је било речи. Сматрам да је детаљно образложена његова искреност, доследност и коректност, а што се тиче његових људских и моралних квалитета, о истим су могла да се увере сва три поступајућа већа у судници, сви присутни у овој судници, у току трајања овог кривичног поступка.

На крају, сматрам неопходним да и Вама поновим ко је, у ствари, Дарко Перић, ван ове суднице. То је човек који је васпитиван у духу традиционалне грађанске породице и правих вредности друштва, супруг, отац два академска грађанина, деда четворо унучади. Иза себе има више од тридесет година радног стажа, оснивач је невладине организације „Добри људи“, која се бави превенцијом наркоманије, вишегодишњи признати и успешни ваљевски спортиста и тренер. Цео живот је поштено живео, био је посвећен породици и само га је сплет несрећних околности довео пред овај суд.

Имајући у виду све ово што сам навела, предлажем суду да га услед недостатка доказа, ослободи од оптужбе за извршење кривичног дела за које се терети. Хвала.

Председник већа: Добро, можете сести. Бранилац окривљеног Радисава Јосиповића, адвокат Бранко Димић у завршној речи изјави. Изволите.

Адвокат Бранко Димић: Хвала. Бранко Димић адвокат. Поштована председнице, чланови већа и остали присутни, након овог поновљеног првостепеног поступка, одбрана Радисава Јосиповића остаје при овом ставу који смо изнели у ранијој завршној речи претходног првостепеног поступка, а то је да у доказном поступку у целости је потврђена његова одбрана. Сматрамо да пред овим судом није изведен нити један доказ, који би ишао у прилог тврдње Тужиоца, да је окривљени Јосиповић крив за кривично дело које му се ставља на терет. Када ово кажемо, пре свега, мислимо на исказе двојице саоптужених, резервних официра, Дарка Перића и Радована Влајковића, као и на изјаве сведока оштећених и на исказе сведока припадника противдиверзантске чете ТО Ваљево. Окривљени Јосиповић Радисав није примио било какво наређење у вези цивила и у вези задатка у коме ће учествовати и цивили, нити је спровео било какво наређење у вези цивила, нити је било коме он сам издао неко наређење у вези са овим. Ово се може утврдити из одбране окривљеног Дарка Перића који је објаснио да он није издавао наређења окривљеном Јосиповићу. Рекао је да он нема шта да наређује Јосиповићу у присуству командира чете Влајковића. И окривљени Влајковић сагласно изјављује у вези са овим. Окривљени Влајковић у свом исказу, исто тако и потврђује да он као претпостављени старешина Јосиповићу није ниједном речју, нити на било који други начин, издао било какво наређење оптуженом Јосиповићу везано за цивиле и целу акцију. Једино наређење које је окривљени Јосиповић добио од окривљеног Влајковића, је да постави стражу око школе у којој су били смештени. И исто тако сматрамо да је потпуно ван сваке сумње утврђено да сам окривљени Јосиповић није ниједног тренутка био у ситуацији да самостално доноси некакве одлуке у вези извиђања терена и употребе цивила или неке друге, јер је у сваком тренутку, ове критичне прилике, на истом месту где је био и окривљени Јосиповић, био присутан и командир чете, окривљени Влајковић, као његов претпостављени старешина. Указујемо на исказе и утврђене чињенице везано за улогу друга два командира вода, Стојковића и Плавшића. Они су саслушани овде као сведоци, и у истрази и на главном

претресу. Мирослав Плавшић је дао исказ који потврђује одбрану окривљеног Јосиповића, односно потврдио је да је окривљени Јосиповић био као и сваки други обичан војник и да није имао никакве везе са поступањем према цивилима. Што се тиче Живана Стојковића, командира трећег вода, он је тврдио да и није био присутан у колони. Неки сведоци, припадници противдиверзантске чете, као на пример, Исаиловски и Зоран Илић, тврдили су да јесте Стојковић био присутан у колони. Сам Јосиповић је рекао да се тога не сећа. А логично би било да Стојковић не говори истину у вези присуства у колони, желећи да тиме елеминише сваку могућност да и он буде евентуално позван на одговорност. У том настојању, он је чак изјавио да нико од војника из његовог трећег вода са његовим знањем није учествовао у колони, што знамо да и није тачно, јер је саслушано више сведока, резервиста који јесу били из трећег вода, као на пример, Параментић, Милетић и Драгојловић. Али, свеједно, у сваком случају, имамо исказ сведока Плавшића, командира другог вода, из кога је јасно да окривљени Јосиповић није био у другачијем положају у односу на њега и то и потврђује тезу одбране окривљеног Јосиповића, да нема разлога да Јосиповић буде оглашен кривим, као што није било разлога да окривљени Стојковић, Плавшић буду окривљени. Ово посебно стоји по нашем мишљењу, ако се узме у обзир неспорна чињеница да су на састанку 17. увече били присутни командир чете Влајковић и командири сва три вода, значи Јосиповић и Плавшић и Стојковић. Плавшић и Стојковић су то потврдили у својим изјавама, па је нелогично и неразумљиво, зашто оптужница у овом смислу издваја, поред командира чете, само командира првог вода, а не и командире остала два вода. У колони која се кретала према детелини окривљени Јосиповић је био један од најмање два присутна командира водова, а можда и један од три. Тужилаштво тврди да је Јосиповић примио наређење 17. увече, а за друга два командира вода, који су несумњиво исто тако присуствовали том састанку 17. увече, се не тврди, тако да и то сматрамо да уопште није логично, а питање како је до тога дошло.

На овом месту направимо малу дигресију, па бих подсетио на прву оптужницу из 2007. године, можда је ту одговор на ово питање. У првој оптужници је наведено да је окривљени Јосиповић поступао у улози заменика командира чете. Вероватно је такво одређење требало да појача утисак о његовој одговорности или о његовом посебном положају критичне прилике у односу на друга два командира вода. Ми сматрамо такав приступ погрешним, а да смо у праву, можда говори и чињеница да је такав приступ исправљен тек након четири године са прецизирањем оптужнице, које је уследило након саслушања вештака Антића. Ту је изостављена ова одредица „заменик командира чете“, али је све друго остало исто. Па је тако и у овој оптужници која је сада, да тако кажемо, на снази и у завршној речи заменика тужиоца уваженог не прави се било каква разлика између Влајковића и Јосиповића и они су стављени у исту равну. То је по нашем мишљењу потпуно противно, не само војним прописима, већ садржају изведених доказа, односно чињеницама. Закључујемо да Тужилац, заправо, тврди да Јосиповић командује четом заједно са Влајковићем, поред њега и у његовом присуству. Не само то, него чак и истовремено. Ова теза сматрамо да није тачна, јер без иједног изузетка, све радње од задруге па до детелине, по тврдњи Тужилаштва, Јосиповић предузима истовремено са Влајковићем, а ово је просто немогуће. И то нагlašавам, просто немогуће и по војним прописима, а и чињенично, значи према садржају изведених доказа. У вези са овим, подсетио бих да је судски вештак Антић, саслушан 15.11.2011. године први пут и тада се на питање председнице већа, он врло прецизно изјаснио и објаснио, да командир вода не командује у ситуацији када је присутан командир чете, а командир првог вода није формацијски заменик командира чете, јер

такво формацијско место у чети не постоји. Правило службе је одредило да ће командир првог вода заменити командира чете док виша команда не постави новог, а ако је овај одсутан или спречен, да командује, рецимо, услед рањавања или погибије. Одбрана окривљеног Јосиповића сматра да је јако важно да суд разуме позицију окривљеног Јосиповића у вези са овим што је објашњавао судски вештак Антић, одговарајући на директна питања председнице већа. У овом догађају није учествовао самостално први вод...

Председник већа: Извините, браниоче, из режије ми јављају да Вас слабо чују, морате се мало приближити микрофону.

Адвокат Бранко Димић: У овом догађају није учествовао самостално први вод противдиверзантске чете, већ је учествовала цела чета, у чијем је саставу био један број припадника првог вода. Окривљени Јосиповић са припадницима свог вода на лицу места, у саставу чете, који су једнако присутни припадници другог и трећег вода са својим командирима. У колони припадници противдиверзантске чете нису се кретали подељено по водовима, већ сви заједно. Ови изведени докази у вези са овим чињеницама, показују да се положај Јосиповића критичне прилике није разликовао од положаја друга два командира вода, нити од положаја било ког другог војника противдиверзантске чете. Па се поставља питање, да ли је то окривљени Јосиповић оптужен, зато што је Тужилаштво када је овај поступак започет, мислило да је он заменик командира чете, што их је навело на закључак да мора бити просто одговоран за разлику од друга два командира. Наравно, одбрана окривљеног Јосиповића не тврди да он треба да буде ослобођен оптужбе, јер друга два командира нису оптужена, већ зато што закључак о његовој невиности, проистиче из изведених доказа.

Што се тиче саме оптужнице, сматрамо да није упутно да се говори само о њој издвојено, а да се не подсетимо пресуде Апелационог суда који је укинуо претходно осуђујућу пресуду. Апелациони суд је укинуо прву првостепену пресуду, јер је, између осталог, изрека била противречна и неразумљива, а изреком прве првостепене пресуде, прихваћена је оптужница као основана, односно тачна. Апелациони суд је стао на становиште да се за сваког окривљеног мора јасно навести, у чему се састоје његове конкретне радње и каква је веза између те радње са радњом непосредног извршиоца и са наступелом последицом. Радња извршења могућа је једино непосредним извршењем од стране учиниоца или тако што је учинилац дао наредбу за извршење, наведено је на страни 15 решења Апелационог суда. Апелациони суд је стао на становиште да се за сваког окривљеног мора јасно навести у чему се састоје његове конкретне радње. Ми сматрамо да Тужилаштво није ни понудило, ни пружио, нити оптужило окривљеног Јосиповића за неке конкретне радње које је критичне прилике предузео. Па стога пристиче и закључак да смо и сада суочени са истим недостацима ове последње прецизиране оптужнице, као што је то било у првом првостепеном поступку.

Истичемо да окривљени Јосиповић није издао нити једно наређење цивилима, нити војницима првог вода, нити било ког другог вода критичне прилике, нити је сам непосредно предузео неку радњу која би могла представљати радњу извршења кривичног дела које му се ставља на терет. Он са цивилима нема никакав контакт, осим што је присутан на истом месту на коме и они. Ово што сам сада рекао, то може да се утврди, како из исказа саслушаних сведока резервиста, тако и из исказа сведока цивила оштећених. Резервисти без разлике у исказима сведоче о томе, како се положај окривљеног Јосиповића није разликовао од положаја у коме су они сами били. Они

потврђују његову одбрану у делу у коме објашњава да није издавао наређења војницима, нити цивилима, нити је утицао на начин и правила кретања колоне. Исто тако, можемо утврдити и да он није имао сазнања о постављеном минском пољу, а нарочито да није могао знати да ће колона бити наведена и скренута у минско поље.

Што се тиче пресуде, решења Апелационог суда, страна 14, пасус други, где се каже, да су Влајковић и Јосиповић са својим војницима били под пратњом неким других оружаних формација којима нису припадали, ја бих прочитао само ту једну реченицу, која каже, страна 14: „Уколико је утврдио да су окривљени Влајковић и Јосиповић накнадно видевши да ће цивили бити коришћени за разминурање минског поља, наставили да са својим војницима у овоме учествују. По ставу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је био у обавези да испита могућност ових окривљених да „у томе не учествују“, имајући у виду да су исти били под пратњом неких других оружаних формација којима нису припадали“. Што се тиче овога што сам сада прочитао, ми имамо овде неке сведоке резерviste и сведоке, оштећене цивиле, који су изјавили да су неки од наоружаних људи из пратње имали маскирне униформе, ситније, блеђе, такозване „прскане“ шаре. У колони према овој оптужници, било је, поред припадника противдиверзантске чете, шест наоружаних лица. Међутим, наш је закључак и сматрамо да стоји закључак да је тај број био приближно већи, да је ових са прсканим, ситнијим шарам на униформи, био знатно већи број, отприлике као и припадника противдиверзантске чете. Ово сматрамо да је битно, јер је бројност тих наоружаних лица и чињеница да су управо они које оптужница не помиње, понашали веома одлучно и окрутно, даје нам одговор на питање, зашто су реакције припадника противдиверзантске чете биле такве какве јесу, а то су реакције преплашених људи у страху за сопствени живот, за могућност да предузму нешто да се спречи развој догађаја, било је равно нули.

Ја нећу сада цитирати исказе појединих сведока који су дали исказе о овоме што сам сада рекао и који, заправо, потврђују тезе ове завршне речи, јер би то одузело јако много времена. Молим веће да узме у обзир да смо цитирали део тих изјава у жалби на претходну првостепену пресуду, а нарочито молим веће да обрати пажњу на изјаве сведока оштећених који сведоче о томе, ко је њих постројио, ко је наредио покрет, ко је водио колону, ко је наредио скретање у детелину и друго. Сматрамо да све те изјаве потврђују одбрану окривљеног Јосиповића.

И на крају, предлажем већу да ослободи Радисава Јосиповића оптужбе, јер сматрамо да није учинио кривично дело које му се ставља на терет. Хвала.

Председник већа: Хвала. Бранилац окривљеног Јована Димитријевића, адвокат Гордана Живановић у завршној речи изјави. Изволите.

Адвокат Гордана Живановић: Захваљујем. Поштовано веће, уважене колеге браниоци, од претходно укинуте првостепене пресуде до данашњег дана када дајем поново завршну реч, лично сматрам да у предмету није урађено ништа, што би битно променило стање које је било и у претходном поступку. Ако сви знамо да је терет доказивања да су оптужени криви, обавеза јавног тужиоца, ако сви знамо да Тужилац ту своју аргументацију из оптужнице мора да поткрепи и докаже, да окривљени не мора ништа да ради, да за њега важи претпоставка невиности, јер он није дужан да доказује своју невиност, да јавни тужилац то доказивање мора да изврши, односно да буде таквог квалитета да буде ван разумне сумње и ако знамо да је доказ ван разумне

сумње једини могући правилан закључак у склопу детаљне анализе свега што се у предмету налази, под претпоставком да је само везан за одговорност за кривицу. Међутим, ако тај закључак може да се уподоби и неким другим околностима у предмету који иду у прилог невиности окривљеног, онда је то нешто што суд мора да цени као разлог за доношење ослобађајуће пресуде. Ја лично сматрам да у овом поступку кроз ову задњу измењену прецизирану од јануара месеца ове године, најсвежију, значи непуна два месеца пре давања завршне речи колеге јавног тужиоца, оптужницу, остало сијасет дилема, противуречности и недатих и непружених одговора на постављене тврдње у оптужници. Зато ћу се ја у овом моменту бавити самом овом оптужницом и покушати да докажем да оно што је било у обавези, да кажем, службеној обавези јавног тужиоца, није урађено уопште.

Напоменућу поштованом већу да ја остајем при својој завршној речи коју сам дала априла месеца 2012. године. Значи, ово ће бити осврт само на ово чињенично стање које се овде налази. Такође, морам да се мало оградим. У циљу цитирања оног што се у овој оптужници налази, бићу у ситуацији да спомињем имена других окривљених, пошто су радње њихове испреплетане и везане са радњама мог браћеника. Ја њима, другим окривљенима нисам ни бранилац, ни тужилац, али просто значи, морам да их споменем, без жеље да о њиховој одговорности или невиности расправљам.

Значи, ја бих поставила питање свима овде нама, а пре свега себи, које доказе јавни тужилац нуди да би потврдио своју тезу, да оптужени Миодраг Димитријевић и сада покојни Љубан Деветак су наредили припадницима оружане групе „Душан Силни“ да се према цивилном становништву понашају нечовечно? Који писани доказ или усмено сведочење може да потврди ту тврдњу да је такву наредбу, ако је она постојала, примио оптужени Јован Димиријевић? На основу којих доказа се може утврдити, да су оптужени Миодраг Димитријевић и сада покојни Љубан Деветак, након што су заједно донели одлуку, цитирам оно што је наведено у оптужници, „дана 18.10.1991. године“ и тако даље, да не цитирам све до краја, дошли до ситуације да Миодраг Димитријевић нареди оптуженом Дарку Перићу да припадници ПДО чете изврше задатак у садејству са припадницима оружане групе „Душан Силни“, док је покојни Деветак, то је оно што је битно за мене, то исто наредио неколицини припадника оружане групе „Душан Силни“ и двојици мештана? Где се налазе докази за овакву тврдњу Тужилаштва, да је оптужени Јован Димитријевић овакву наредбу од било кога примио, било када у току тог периода, а посебно од покојног Деветака? Да ли је било ко усмено или било који писани доказ у списима, дао макар да се наслути да се тако нешто десило? Ја ћу наставити са постављањем питања. На основу којих доказа Тужилаштво тврди да су припадници оружане групе „Душан Силни“, конкретно оптужени Јован Димитријевић, наравно, пошто се колективно спомињу, знао да је нека од локација минирана? Одбрана пита, која локација, где се налазила, ко их је минирао и ко му је казао где се то налази? Да ли има било какав писани доказ у спису или усмена изјава било ког од учесника ко је рекао, ја сам Јовану Димитријевићу рекао где се налази минско поље и ја сам му рекао ко је минирао, ја сам му рекао да је ту опасно? Каже се, односно тврди се у оптужници, а тврди Тужилаштво, да Јован Димитријевић према цивилном становништву, а за шта сада такође имамо врло климаве доказк, имајући у виду допис Министарства бранитеља од 21. рујна 2016. године, о чему је доста причано од стране мојих претходника, па нећу да се понављам и одузимавам време, хрватске националности, значи да ли је, на основу чега се тврди да је Јован Димитријевић предузимао радње нечовечног поступања и доношење великих душевних и физичких патњи? У чему се састоји његов облик одговорности, односно које конкретне радње

индивидуално одређене је предузео окривљени Јован Димитријевић да би непосредно извршио кривично дело нечовечног поступања? У чему се састоји облик саизвршилаштва, а то сви добро знамо као основну и суштинску примедбу која је дата од стране Апелационог суда и на којој смо и ми као браниоци у претходном поступку инсистирали, значи који је облик саизвршилаштва који се ставља на терет окривљеном Димитријевићу, мислим на Јована, у конкретном догађају? Који део заједничке одлуке је њему био познат, ако је уопште било било какве одлуке? Које конкретне радње су му биле познате и шта је он од конкретних радњи учинио којом радњом која би могла да се припише његовом умишљају битно допринео наступању конкретне последице, односно извршењу конкретног кривичног дела?

Опет још мало питања. На основу којих доказа Тужилаштво тврди да су, а када су педесетак војника из састава противдиверзантске чете дошавши до дворишта зграде и извођења педесетак цивила из дворишта задруге, формирања колоне им се придружио као део оружане пратње и припадник добровољачке оружане групе Јован Димитријевић, свестан чињења и наведених последица, одбрана пита којих и каквих, заједно повели? Каже оптужница, одбрана пита где и зашто колона? Ако тврдимо да се неко некоме придружи у тој истој оптужници, онда не разумем на основу којих ствари се закључује да је он и повео колону. Наравно понављају као папагај, сто пута до краја ове завршне речи једну чињеницу, и словима и бројем, шесторица људи из групе „Душан Силни“, педесет комплетно наоружаних војника и више никога, колико ја видим по наводима оптужнице, више никог осим оштећених цивила. Тужилаштво не прихвата никакве додатне добровољачке снаге, не прихвата никакве мешане снаге ту присутне. Значи, именом и презименом шесторицу људи из „Душана Силног“. На основу чега се тврди да су припадници оружане групе „Душан Силни“, конкретно оптужени Јован Димитријевић, приступио реализацији и другог задатка? И први је врло нејасан, ако га је уопште било. Слушали сте претходна излагања, један негира издавање наређења, један негира уопште постојање било каквог наређења, а један признаје преношење наређења усмено. Шта је од тога свега што се између неколицине људи дешава познато и Јовану Димитријевићу, шта он о свему томе зна, какву свест има, ко га је обавестио, ко га склонио на страну да му каже твој задатак је тај и тај? Мада сада врло слатко и ноншалантно кокетирају са чињеницом, проконсултуј се са Јоцом, има велико војно искуство. Наравно, сви смо генерали после битке. Који налогодавац је издао други задатак, обзиром да се у оптужници тврди да је НН налогодавац. Зашто уопште дискутујемо о било каквом налогодавцу ако нам је он апсолутно непознат. Ако ово све што пише преведемо на стање које се налази у оптужници, имамо следећу ситуацију, испред задруге и на пољу детелине налазе се, ајде да кажем три формације, три скупине, налази се ПД чета територијалаца, налазе се шесторица из „Душана Силног“ и налазе се двојица мештана. Ко од њих може да изда било коме било какву наредбу и на основу чега се сматра за извршење другог, такозваног другог дела задатка, и на основу чега се уопште тврди, на основу ког мисаоног, да кажем, свемирског доказа се тврди да је ту наредбу издао и по њој поступио неко из групе „Душан Силни“? То је тако призвољно и лагано, просто без осећања за судбину људи тврдња да ја не знам којим речима бих могла или доказима да се изборим, а за то нису пружени нити један једини доказ.

Имам ја још питања што се тиче овог. Ко је чуо, видео, несумњиво потврдио да је конкретно оптужени Јован Димитријевић наредио цивилима да са пута скрену у поље детелине? Наредио како да се по њему крећу, наредио да се држе за руке, наредио да ногама разгрћу детелину, на основу чега се уопште тврди да су те радње радили

уопште припадници „Душана Силног“? Ако је то Јован Димитријевић урадио зашто смо трошили и време и снагу и живот десет година судећи се у овом предмету? Могли смо да оптужимо и да ствар завршимо. Међутим, немамо доказа, али не желимо да га испустимо из руке. Зашто је Тужилаштво импутирало припадницима добровољачке оружане групе „Душан Силни“, а самим тим и окривљеном Јовану Димитријевићу ове наводне радње везане за наређивање, распоређивање и организовање колоне, односно извршење такозваног другог задатка. Можда грешим, али ћу љубазно замолити да обратите са мном заједно пажњу...

Председник већа: Ја ћу морати мало да Вас усмерим у смислу члана 413 ЗКП и да завршну реч конципирате како Законик о кривичном поступку налаже. Ово је мало неуобичајен начин у виду питалица, али Ви сте га одабрали као такав, а сада да ми заједно нешто разматрамо у овој фази завршних речи, то нећемо радити. Ви сте бранилац окривљеног, ми смо судско веће, ми ћемо свој став дати у пресуди коју будемо донели након завршетка главног претреса. А Ви сада изволите у складу са чланом 413 изнесите Вашу завршну реч.

Адвокат Гордана Живановић: Захваљујем. Свакако, ја сам кренула са питалицама, а има и одговора, судија, па ћу и њих споменути. Значи, решићу још само ову дилему са Вама.

У претходној оптужници која је била, да, ова стара, она у општем делу везано за констатацију општег стања и кршења прописа наведено је да је сукоб на страни 2, почетак, да је сукоб био између ЈНА и других оружаних група под њеном командом и контролом. У новој оптужници је врло интересантно да тога команде и контроле нема на страни ЈНА и да се ту појављују неке сасвим нове групе. добро. Да кренемо на одговоре.

Да не би моје питање, односно моја прича била, како Ви кажете питалица, само цењени колега из Тужилаштва је у завршној речи понудио неколико одговора на ова моја питања и ја ћу бити слободна да их мало цитирам. У својој завршној речи колега тужилац наводи очигледно је из понашања, па наводи имена, цитирам, значи наводи имена свих припадника „Душана Силног“, да су они од неког добили то наређење није било могуће утврдити од кога тачно, да се вођени цивили искористе и за разминиравање минског поља на утврђеној локацији. Такође, даје и други одговор и тврди, цитирам: „Неко од добровољаца“, ја питам ко, „из групе „Душан Силни“ наредио њихово скретање са главног пута у поље детелине, те су добровољци“? Одбрана се пита који, „потом наређивали кретање преко поља“? Значи, колега тужилац је сматрао да је сасвим довољно у конкретном случају утврдити да је очигледно из понашања окривљених да су они ти који су добили тај задатак да то ураде и да изврше ово кривично дело. Ја постављам питање да ли се, госпођо судија, може...

Председник већа: Немојте постављати мени питања у завршној речи јер то Законик о кривичном поступку не дозвољава. Изволите.

Адвокат Гордана Живановић: Добро, ја ћу поставити питање просто свима нама. Да ли се може доказивање вршити проценом вероватноће? Наравно да не може. Ја дајем одговор. Тужилаштво није понудило доказе којима би се утврдило на несумњив начин заједнички циљ и заједничка идеја окривљених, а пре свега окривљеног Јована Димитријевића. То што се он накнадно придружио оружаном пратњи и био присутан

месту догађаја можда је недозвољена радња али није свака недозвољена радња предузета у току ратних дејстава ратни злочин. Врло је занимљиво да је Тужилаштво од сто и нешто присутних људи на лицу места у пољу детелине предложио као круцијалне сведоке за утврђивање кривице Јована Димитријевића, четворо људи, то су Томислав Шелебај, Милан Радмиловић, Станко Параментић и Никола Вуковић. Ја ћу се само кратко осврнути на предложене сведоке.

Томислав Шелебај и Милан Радмиловић су мештани села Ловас, људи који су били присутни на овом пољу, који су давали и своје изјаве истражитељима Хашког трибунала, који те изјаве нису хтели да потпишу јер се нису слагали са преводима и констатацијама, који нису хтели да објасне шта се у тим преводима налази и о чему је било спорно и у чему је била грешка, то су људи који не препознају, један не препознаје Јована Димитријевића као лице које је, нити спомиње њега као лице које је водило ту колону, Томислав Шелебај даје различите исказе, то ће бити ствар оцене суда, мислим да је везано за њихова сведочења довољно казано у самој жалби која је у том делу, сигурна сам, допринела и општем укидању, општој одлуци Апелационог суда. Што се тиче сведока Станка Параментића, сведок је тврдио да је чело колоне водио плави високи човек. Ако је Јован Димитријевић и плав и висок, онда смо на правом путу. Никола Вуковић је пуким случајем, можда срећном околношћу или пропустом нечијим овде стајао за говорницом као сведок, он је требао да има сасвим другу функцију и сасвим другу улогу и наравно уопште није био присутан догађају, нити има било каква непосредна сазнања. О томе ћете свакако дати и Ви свој став.

Значи, у радњама окривљеног нема ничега што би представљало намерно дело или пропуст везан за оно што је неопходно да би неко извршио кривично дело нечовечног поступања. Јован Димитријевић није никакву наредбу ни од кога добио, никакав задатак му није познат, по никаквом задатку није поступао, нити је било која од тих чињеница и тврдњи које износи доказана. Стога, наравно, уз чињеницу да заједничко наређивање није могуће, односно да је немогуће, како да он наређује у колони која је снабдевена са педесет наоружаних војника, сматрам да, а при том је и сам, госпођо председнице, да не наводим поново ту околност, да је не пропустим у ствари, сам критичне прилике био рањен и то тако што је гелер погодио га у главу, од чега је изгубио свест и био изнет са поља детелине. Значи, потпуно искључен из свих потоњих дешавања на том терену, за шта постоји потпуно уредна и валидна медицинска документација у предмету, поставља се питање, наравно, који би мотив требао да постоји у човеку да познајући све околности догађаја, познајући све наредбе које су постојале, познајући чињеницу да долази на терен пун мина и улазећи у њега иза људи које распоређује сам ушао у то поље? То је потпуно животно и неоправдано и нелогично и коси се са потпуно сваким здравим односом према чињеници постојања непосредне опасности на том пољу. Са свих наведених разлога, значи остајући при завршној речи коју сам дала и у претходном поступку, предлажем да окривљеног Јована Димитријевића ослободите од оптужбе. Уколико се деси да Јовану Димитријевићу суд да неку другу одлуку, односно донесе неку другу одлуку, ја ћу бити љубазна да Вас замолим да ми оставите рок за жалбу тридесет дана.

Председник већа: У овој фази не можете такав захтев да износите, већ тек након објављивања пресуде.

Бранилац окривљеног Саше Стојановића, адвокат Слободан Живковић, у завршној речи изјави

Председник већа: Изволите, браниоче Живковићу.

Адвокат Слободан Живковић: Хвала.

Адвокат Гордана Андрејевић: Судија, извињавам се, да ли може нека пауза, мало воде да попијемо? Не може да се дише.

Председник већа: Само нешто, ми ћемо данас радити негде до пет и десет, јер имамо наредно суђење после тога, те због тога сада нема паузе. Уколико је потребно да попијете воду, изађите, попијте воду, сачекаћемо минут, два, нема везе, па ће онда почети бранилац Живковић. Сачекајте само мало да бранилац попије воду.

Адвокат Слободан Живковић: Хоћу, хоћу, како да не.

Председник већа: Констатује се да су сви окривљени и браниоци приступили у судницу.

Браниоче Живковићу, изволите.

Адвокат Слободан Живковић: Хвала.

Поштовани суде, поштовано веће, тужиоче, остале колеге и колегинице, сматрам да није доказано да је мој брањеник извршио предметно кривично дело и сматрам да је колатерална штета. Како су овде окривљени изабрани, ја мислим да је то стављено у бубањ и онда су поједина лица извучена, па је мало комбиновано мештана, мало војске и мало тих добровољаца. Ни један доказ не постоји да је мој брањеник било какве, да се недолично понашао и изазивао било какве физичке болове према становништву у селу Ловас. Када пођемо од ове оптужнице, ја сада нећу баш све цитирати, али Влајковић и Јосиповић описују како су дошли и каже придружили им се као део оружане пратње и припадници добровољачке оружане групе „Душан Силни“. Значи, то је множина, значи то можемо да протумачимо као, значи група „Душан Силни“, а међу којима се налазе Јован Димитријевић, Саша и Зоран Косијер и онда су сви заједно повели колону. Шта то значи? То значи да и војска и група „Душан Силни“ и њихове старешине повели колону што је просто немогуће да воде ту колону. То би значило, ако по тој логици кренемо, онда би сви припадници војске који су били у колони могли да се третирају као лица која су учествовала у извршењу неког ратног злочина, односно добијеног задатка. Очигледно да је овај задатак организовала, односно део војске који се налазио у селу Ловас, командни кадар, ја о томе нећу да улазим, о томе су се изјашњавали претходно колеге. Саша од почетка своје одбране је тврдио и исто се бранио, значи није мењао исказе, рекао је како је дошао, када је дошао, с ким је дошао и какав је сматрао да треба да има задатак у селу Ловас, то јест да помогне људима, војсци у селу Ловас да учествују у претресу терена и чишћењу терена од непријатеља. Е, сада долазимо, значи није добио никакав задатак. Једино тачно је у тој првој оптужници где тужилац каже да су се сви ови из „Душана Силног“ добровољно прикључили колони и то је једино тачно. Значи Саша се добровољно придружио колони. Он је ујутро видео Бату Михајловића који је њему и Мији рекао уколико немају шта да раде да иду да виде или помогне Партизанима да виде шта они хоће. Он је могао и да оде и да не оде. Он се придружио са намером да евентуално касније уколико дође до неког задатка помогне тим војницима који су били у колони. Значи,

никакво наређење није добио. Придружио се, рекао је да му је било чудно што иду цивили, али је претпоставио да цивили, пошто се кретало према виноградима иду да раде као што је то било уобичајено и ранијих дана да се воде у поље и беру ледину. Према томе, значи није имао никакво задужење, није ником командовао, нити је имао какав задатак. Значи, у смислу наношења било каквих болова, нити не признаје, каже на последице да је свестан наступања одређених последица. Ја стварно не знам које су то последице и ко би пристао на неке негативне последице у тој ситуацији, нити је он могао да претпостави да ће се десити минско поље, јер о минском пољу није ништа знао. Значи био је обичан добровољац, нити га је било ко упознао, а то смо видели. Ја ћу после навести и неке изјаве где се уопште налази, да ли је то уопште било минско поље. Он је рекао да се кретао левом страном, придружио се са Мијом, покојним Мијом, значи при крају колоне, да се кретао лево и да је обратио пажњу лево видео неко кретање и то се испоставило да је то било исто одређена група која је кретала да обиђе шуму, онај, да иду, Бадњару, тако је, и ту му је било чудно да нису можда хрватске снаге и ту је обраћао пажњу. Према томе, све време кретања нити је наређивао ништа. Међутим, сада долазимо до минског поља, сада шта ради тужилац? Сада каже кретање, припадници оружане групе „Душан Силни“ предузели реализацију другог задатка од стране НН налогодаваца. Мислим то је стварно сулудо и ја мислим да ни једна одлука суда не може да се заснује на бази неког НН налогодаваца, нити знамо шта је НН налогодавац дао, нити можемо да претпоставимо. Из исказа сведока, окривљених нигде не стоје да је било ко од њих добио задатак за било какво разминурање. А шта сада онда ту сада тужилац Влајковићу, Јосиповићу сада ставља, сад он одваја два задатка. Задатак који је дала војска наводно, и задатак који је дало НН лице па кажу Влајковић и Јосиповић се придружили и кренули на минско поље иако је то одступало од њиховог ранијег задатка. Потпуно без икаквог смисла. И сада се каже да је Саша Стојановић када је дошао, кад се смирила ситуација, командовао разминурању тог минског поља, што је потпуно нетачно. Тужилац наводи једног сведока и на бази тог једног сведока се не може засновати одлука, односно Саша није никако разминурао. Чак мислим и да Радован Влајковић и Радисав Јосиповић уопште нису изводили људе из овог, како се зове, из задруге. Ја ћу после цитирати неке изјаве сведока, али вештак у свом налазу констатује да у документима није нашао нигде било какав писмени налог за разминурање било ког минског поља и тешко је реконструисати догађај по званичној документацији, већ се то може на основу исказа оптужених и сведока, али то мора да уради суд. Па даље, каже, „у току доказног поступка утврђено је да је минско поље на коме је дошло до експлозије поставили припадници ЈНА и то поручник Смиљанић Милош, да је у свом наређењу командант Прве пролетерске гардијске механизоване дивизије јасно упозорио обавезе и квалитет израде документације о минско-експлозивним препрекама обавештавајући јединице и заштиту у контроли постављања минско-експлозивних препрека“. Такође наводи да је командант Друге пролетерске гардијске механизоване бригаде у свом наређењу за напад нагласио да се посебан положај посвети заштити од минско-експлозивних препрека. То касније вештак констатује да нема. Вештак такође констатује „Друга механизована гардијска бригада водила дневник у време догађаја код села Ловас, оверен печатом команде јединице, да има прописану форму али да у њега нису уписивани сви догађаји као дејства око села Ловас, посебно не она која третира оптужница због почињених ратних злочина. У оперативном дневнику нема података о полагању минских препрека, у дневнику се само наводи да се води истрага у вези догађаја у селу Ловас, погинуло шездесетак мештана ХДЗ-а у минском пољу. У редовном борбеном извештају Прве пролетерске гардијске механизоване дивизије без икаквог објашњења како су се припадници ХДЗ нашли у минском пољу. Такође вештак

констатује да је недопустиво да смрт двадесет људи није забележена у овом документу дана 18.10. када се догађај десио. О резултатима те истраге нема ни речи, а Управа безбедности је 25.10. сачинила извештај и тај извештај није приложен у документацији и исти не постоји. У усменом излагању и на постављена питања вештак се изјаснио да документ који постоји у списима о постављању мина, који није био потписан, за њега није валидан, као и да минско поље где је дошло до страдања цивила није било прописно обележено. Он је чак у свом налазу рекао да у том дневнику нема карта постављања минског поља и да је он то скинуо са Интернета. Ако погледате запис о постављању минских поља ти азимути и тако даље, не одговарају уопште тим парцелама. То се сад поставља питање да ли је то стварно то минско поље или није. Е, сада, што се тиче овог извођења ја морам да кажем, ја не знам да ли сам то предложио код судије Мишића да се изведе као доказ, ја сам случајно један дан после суђења баш за Ловас на телевизији ХРТ гледао, они су снимили филм о страдањима села око Вуковара и случајно сам ухватио сведочење једног човека из села Ловас где каже да тог јутра када су били изведени дошао је један камион „ФАП“, каже и њих петнаестак са капуљачама и тако су их извели и да је тај који их је извео он је и командовао до тог минског поља. Ми све време овде тврдимо, а то су тврдили и окривљени да је била једна група са маскирним униформама и са капуљачама која је изгледа дошла и направила хаос у том селу Ловас, а затим су се изгубили. Никада ми нисмо утврдили у овом поступку, а тај поступак скоро десет година траје, која је то била група са тако маскирним униформама. Ми смо, ја мислим, у предмету и предложили, један од окривљених је и доставио фотографију такве униформе.

Сада ћу вам, изнећу пар исказа одређених сведока. Стјепан Пеулић је пред Хашким истражитељима '96. године: „Одједном се на месту догађаја појавио официр ЈНА. Значи говорим о минском пољу, и униформи са три звездице, не знам тачно како се он створио ту, само се сећам да нам је наредио да деактивирамо мине“. Ту своју изјаву је поновио 2007. код истражног судије и при томе додао да тада нико није помињао име Саша. Изјавио је да у истом поступку да је човек који је командовао са цесте био плав и средњих година. Такође је изјавио да је поред тог плавог човека било још лица и да не зна да ли су они учествовали у том разминурању. Саша је рекао да је ту био када је дошло до експлозије и пучнаве и тако даље, али да су у разминурању и тој акцији спасавања осталих преживелих мештана учествовала војска која је део мештана склонила, десет-петнаест мина, и извукла их са предње стране. Ја претпостављам да је то тако урађено да би евентуално повратак ових мештана преживелих назад где су били ови припадници војске млади резервисти. Питање како би се та њихова реакција, како би се одразила на њих и како би они реаговали. Затим, е, сада, идемо од онога што сам ја видео на телевизији, а и то су многи сведоци хрватске националности изјавили. Иван Мујић 2007. године „испред задруге су дошли неки војници у дну иза капије, значи из дворишта су дошли...

Председник већа: Извините браниоче, само тренутак. Прво питање је колико ће трајати још Ваша завршна реч? Питам због организације суђења.

Адвокат Слободан Живковић: Па, ево, ја ћу мислим завршићу за једно десетак минута.

Председник већа: Добро. А друго, та емисија са хрватске телевизије није изведена као доказ у овом кривичном поступку, те се на њу немојте освртати јер не спада у оцену доказа који су уврштени у доказни поступак.

Адвокат Слободан Живковић: Добро, ја сам само споменуо. Ево, зато имамо изјаву Ивана Мујића, „испред задруге су дошли неки војници у дну иза капије, значи из дворишта су дошли испред капије са унутрашње стране. Сви они имају војничке чизме и униформе и имају оне комбинезоне који иду на шлем, сви су били наоружани и сви имају калашњикове“. Тај сведок такође објашњава да ти људи који су дошли да их изведу из задруге имали комбинезоне као сухи лист, светло смеђе. То је она слика коју имате у списима. Златко Тома, ко је наредио покрет, изјављује да је то био заповедник те војске, тај Душан, да је носио беретку и да је беретка била црвене боје. Даље у свом исказу на питање судије када су стигли до детелине да ли је тај са црвеном беретком Душан наредио кретање, „Да“, а да се он удаљио затим, а команду је преузело неко друго лице. Он не зна које је то лице. Јосип Сабљак, 2007., „Доиста не знам ко је командовао на путу између радионице и минског поља, али мислим да је то био неки поручник, он је шетао од почетка до краја колоне али нисам чуо његово име“. 2000. године изјавио, „Чујем, добро се сећам, дошао је један камион „ФАП“ само не знам да ли је то био „ФАП“, ми смо били у дворишту, ишли смо, како вичу, говоре, искачу из камиона и одмах унутар по шљемовима, имали су маскирне униформе“, не може да наведе лице које је командовало том групом. Владо Бошњакковић није никада овде дао, али је он у Жупанијском суду рекао да је он разминирао то, да је имао грицкалицу и да је схватио ситуацију, да је он то секао и затим су те мине, тих десетак-петнаест мина износили. Онда је Јосип Антоловић, каже, на питање ко командује тим војницима, одговорио „Био је неки Гане, Ганић, тако некако му је било име. Ганић презиме“. Ђука Радочај, ја мислим тог сведока је и тужилац навео, али он овако каже: „Док смо лежали на земљи наишао је један цип из правца Ловаса, у ципу је био њихов претпостављени са још једним војником, наредио је стражарима да нам кажу да устанемо, а затим сам чуо како се свађају. Тада је претпостављени издао наредбу да ми вадимо мине, а да војник који је дошао са њим даје упутство како се то ради“. Значи Саша није имао везе никакве са тим војником, нити са тим старешином који је дошао до минског поља. 2003. поновио је тај исказ. Антун Кризманић каже, изјавио је да је наишао један цип, да је у њему био неки мајор ЈНА, да се посвађао са стражом, затим се вратио у цип и наставио пут села, али је наредио војнику који је дошао са њим да остане, који је њима касније давао упутство како то да деактивирају мине. Затим, Андрија Балић каже, 2000. године на питање председника већа да ли је неко од тих људи који је означавао као специјалне јединице имао неке чиновне, да ли сте ви приметили, изјављује „Па један мислим да је водник, онај што је заповедао тим водом, што је касније заповедао да се иде на разминирање и вађење мина“. Значи, ово су цитати, имате многобројне још друге сведоке, али имате и сведоке који су изјавили да је колону предводио тај високи и да је имао велики пушкомитраљез. Значи да је ипак ту колону неко водио, а не како тужилац тврди да су сви они заједно и војска и „Душан Силни“ водили колону. Значи Саша је само био присутан у колони, што не може да представља радњу извршења кривичног дела ратног злочина, нити је вршио, нити давао наређења о разминирању минског поља, тако да ја сматрам да тужилац доказима које је дао, значи поготово када се ради о НН лицу, на таквој констатацији суд не може да, као и на оном једном сведоку кога је спомињао не може да се заснива нека одлука која би ишла на штету мог браћеника. Предлажем да га суд ослободи кривичне одговорности. Хвала.

Председник већа: Данас морамо да завршимо због наредног суђења које имамо заказано.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се данашњи главни претрес **ОДЛОЖИ**.

Следећи се одређује за

19.07.2017. године у 09:30, судница број 1.

Адвокат Гордана Андрејевић: Судија, ја нисам ту, извињавам се то је већ време од 15. се рачуна време годишњих одмора. Извините молим Вас, али већ имам уплаћен аранжман, а није коректно, ја сам на реду за завршну реч, ако може пре 15. или после?

Председник већа: Од када сте Ви на одмору?

Адвокат Гордана Андрејевић: Шта кажете?

Председник већа: Од када сте на одмору?

Адвокат Гордана Андрејевић: Од 18. јула до краја јула, до 01. августа, дванаест дана.

Председник већа: Браниоче, ја сам мислила да ћемо ми да завршимо за ова два дана завршне речи, али нисмо завршили, једино да Вам кажем да напишете завршну реч па пошаљите замену, то је најцелисходније. Пошто ово много дуго траје, разумите и нас и капацитете које имамо и да је неопходна велика судница. Тишина, нисам Вам дала реч, Косијер.

Адвокат Гордана Андрејевић: Мислим да није коректно према мом браћенику, ако можете погледајте да ли имате неки термин. Ја сам и прошле године у то време била на одмору.

Председник већа: Ништа. Онда

17. јули у 14:30.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је ли само један дан?

Председник већа: Један дан. Мислите да има потребе за више дана? Један дан, па ћемо да останемо док не завршимо.

Адвокат Јасмина Живић: Госпођо председнице, ја вероватно тада нећу бити у Београду.

Председник већа: Добро. Ко није ту, нека обезбеди замену, није Вам први пут. Највероватније ће бити судница 1, уколико се нешто промени обвестиће вас на пријему.

Довршено у 17 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА